

Muhasebe Müdürlüğü'ne

SİRKÜ : 2003/13

- Konu : 1- 2003/3. Dönem Yeniden Değerleme Oranı
2- 30.09.2003 Tarihinde Dövizli İşlemlerin
Değerlemesinde Uygulanacak Döviz Kurları
3- Ödemelerin Tevsikin Zorunluluğu İle İlgili Düzenlemeler
4- Türk Parasının Kıymeti Koruma Hakkındaki
Kanunda Yapılan Değişiklikler
5- KDV Kanunu 89 Seri No.lu Genel Tebliği
6- Kambiyo Senetlerinde Damga Vergisinin Kaldırılması
7- Taşitlarda ÖTV İndiriminin KDV Matrahına Etkisi

KAYSERİ
28.10.2003

1-) 2003/3. Dönem Yeniden Değerleme Oranı

Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre 2003 yılının üçüncü üç aylık geçici vergi döneminde uygulanacak yeniden değerlendirme oranı 28.10.2003 tarih ve 25273 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan VUK 324 Seri No.lu Genel Tebliğinde belirtildiği üzere % 23,7 (yirmi üç virgül yedi) olarak tespit edilmiştir.

2-) 30.09.2003 Tarihinde Dövizli İşlemlerin Değerlemesinde Uygulanacak Döviz Kurları

	ABD Doları		EURO		İsviçre Frangı	
	Döviz	Efektif	Döviz	Efektif	Döviz	Efektif
Alış	1.376.707	1.375.743	1.571.236	1.570.136	1.017.541	1.016.015
Satış	1.383.347	1.385.422	1.578.814	1.581.182	1.024.095	1.025.631

Çapraz Kurlar;

1 USD	0.8762 EURO	1.3508 CHF
1 EURO	1.1413 USD	1.5456 CHF
1 CHF	0.7391 USD	0.6476 EURO

3-) Ödemelerin Tevsikin Zorunluluğu İle İlgili Yapılan Düzenlemeler

Bilindiği üzere Mükelleflerin ticari işlemleri ile nihai tüketicilerden mal ve hizmet bedeli olarak yapacakları 10.000.000.000.- Türk Lirasını aşan tahsilat ve ödemelerin banka, özel finans kurumları veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü aracılığıyla yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Bu hususta yayımlanan VUK 320 ve 323 Sıra Numaralı Genel Tebliğlerine ilaveten 28.10.2003 tarih ve 25273 no.lu Resmi Gazetede 324 Sıra Numaralı Genel Tebliğ yayımlanmış olup, bu tebliğde yapılan düzenlemeler aşağıdaki gibidir.

a) Vadeli Satışlar

10.000.000.000 TL.'sını aşan mal ve hizmet bedellerinin ödenmesinin tevsik kapsamında olduğu ve faturada gösterilen meblağın tevsik kapsamındaki tutarı aşmasının yeterli olacağı,

bu bedelin farklı tarihlerde ödenmesinde her bir ödemenin tahsilat ve ödemenin yapılacağı kurumlardan geçirilmesinin gerektiği belirtilmiştir.

Örnek: Mükellef A, 30.000.000.000.- Türk Lirası bedelindeki bir malını satmış ve bunun faturasını düzenlemiştir. Ancak malın bedeli 5 taksit halinde ödenecektir. Fatura bedeli belirlenen limiti aştığından taksit tutarları banka, özel finans kurumları ve PTT aracılığıyla ödenecektir.

b) Cari Hesap Kullanımları

İşletmelerin kendi ortakları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerle olan ve herhangi bir ticari içeriği olmayan nakit hareketlerinde işlem tutarının 10.000.000.000 TL.'sını aşması halinde bunların da tevsik kapsamında olacağı ve tahsilat ve ödemelerin banka, özel finans kurumları veya PTT aracılığıyla yapılacağı belirtilmiştir.

Örnek: A işletmesi ortağı olan B işletmesinden nakit olarak borç almıştır. Bu borç ticari bir içeriği olmamakla beraber nakit hareketi söz konusu olduğundan bedelin 10.000.000.000.- Türk Lirasını aşması halinde tahsilat ve ödemeler banka, özel finans kurumları ve PTT aracılığıyla yapılacaktır.

c) Serbest Meslek Erbabı Tarafından Yapılan Tahsilatlar

Serbest meslek erbabı hizmeti tamamlamasına müteakiben yaptığı tahsilat için serbest meslek makbuzu düzenlemektedir.

Söz konusu mükelleflerinde mesleki faaliyetlerine ilişkin olan ve tutarı 10.000.000.000 TL.'sini aşan her türlü tahsilatlarını banka, özel finans kurumu veya PTT aracılığıyla yapılarak tahsilatlarını tevsik etmek zorunda oldukları belirtilmiştir.

4-) Türk Parasının Kıymeti Koruma Hakkındaki Kanunda Yapılan Değişiklikler

06.08.2003 tarih ve 25191 no.lu Resmi Gazetede yayımlanan 4961 Sayılı Kanun ile 1567 Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanununda değişiklikler yapılmış olup, yapılan değişiklikler aşağıdaki gibidir.

➤ Kambiyo, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarayan her türlü vasıta ve vesikaların yurt dışına ihracı veya yurt içine ithaline ilişkin olarak Bakanlar Kurulunca alınan kararlara aykırı hareket eden veya bu kararlarda belirlenen yükümlülüklerini yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişilere verilen **“beşmilyon liradan ellimilyon liraya”** kadar ağır para cezası **“ikimilyar liradan yirmibeşmilyar liraya”** kadar ağır para cezası olarak değiştirilmiştir.

➤ Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin **rayiç bedeli kadar** ağır para cezasıyla cezalandırılmak üzere yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin **rayiç bedelinin yüzde beşi** tutarında ağır para cezasıyla cezalandırılırlar şeklinde değiştirilmiş ve yargı kararının kesinleşmesinden önce alacaklarını yurda getirenlere yukarıdaki bentte ki cezanın uygulanacağı belirtilmiştir.

İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır hükmü ile muvazaalı işlemlere teşebbüs edenler hakkında hükmolunacak para cezası kaçırmaya teşebbüs edilen kıymetin rayiç bedelinin yarısından az olamaz hükmünde ise değişiklik yapılmamıştır.

➤ 4961 Sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinde 06.08.2003 tarihinden önce yukarıda ki 2. bentte belirtilen durumlara istinaden kesinleşen mahkeme kararları ile hükmolunan, ancak henüz tahsil edilmemiş bulunan para cezalarına esas teşkil eden yurda getirilmesi gereken kıymetin ödeme tarihindeki TCMB alış kurları üzerinden **yüzde beşinin**, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren **doksan gün** içinde ilgili vergi dairesine ödenmesi veya 06.08.2003 tarihinden önce 6183 sayılı AATUHK

hükümlerine göre kısmen tahsil edilen para cezasının yurda getirilmesi gereken kıymetin başvuru tarihindeki TCMB alış kurları üzerinden hesap edilen tutarının yüzde beşine tekabül ettiğinin tespiti halinde, kesinleşmiş mahkeme kararlarının bütün neticeleri ile ortadan kalkacağı ve fazla ödenen tutarların iade edilmeyeceği belirtilmiştir.

Ayrıca 06.08.2003 tarihinden itibaren doksan gün içinde yükümlü oldukları kıymetleri cari kurdan yurda getirenlerin, cari kur üzerinden hesaplanan değer ile defter kayıtlarında yer alan ihracat bedeli arasındaki fark, pasifte bir fon hesabında izleneceği ve bu fonun sermayeye eklenmesi halinde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.

5-) KDV Kanunu 89 Seri No.lu Genel Tebliği

20.10.2003 tarih ve 25232 no.lu Resmi Gazetede yayımlanan 89 Seri No.lu KDV Genel Tebliği ile katma değer vergisinde sorumluluk, özel matrah şekli ve mahsup uygulamalarına ilişkin olarak açıklamalar yapılmış olup, yapılan düzenlemelerden bazıları aşağıdaki gibidir.

a) Sorumluluk Uygulaması

KDV Kanunu 9. maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Maliye Bakanlığınca Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kuruları kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kanunla kurulan veya tüzelkişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, bankalar, sermayelerinin % 51 veya daha fazlası kamuya ait işletmeler ve özelleştirme kapsamındaki kuruluşların;

- *İnşaat taahhüt işleri,*
- *Temizlik hizmetleri,*
- *Özel güvenlik hizmetleri,*
- *Makine, teçhizat ve demirbaşlara ait bakım ve onarım hizmetleri,*
- *Personele verilen yemek servisi,*
- *Danışmanlık ve denetim hizmetleri,*

alımlarına ait KDV için sorumlu sıfatıyla beyan etmek ve ödemek üzere KDV tevkifatı yapmaları uygun bulunmuştur.

Siyasi partiler, sendikalar, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve vakıflarca kurulan üniversiteler kapsam dışında bırakılmıştır.

Tevkifat oranı; temizlik, özel güvenlik, danışmanlık ve denetim hizmetlerinde **%50**, diğer işlerde ve hizmetlerde ise hesaplanan katma değer vergisinin **1/3'ü** olarak belirlenmiştir.

Hesaplanan katma değer vergisinin tevkif edilmeyen kısmının söz konusu hizmetleri ifa eden mükellefler tarafından beyan edilerek ödenecektir.

Tevkifat uygulaması **01.11.2003** tarihinden itibaren başlayacak olup, yukarıda belirtilen ve tevkifat kapsamına alınan işlemlerle ilgili olarak yüklenilen katma değer vergisinin indirim yoluyla giderilemeyen kısmının nakden veya mahsuben iadesi, miktarına bakılmaksızın teminat mektubu veya vergi inceleme raporu karşılığında yerine getirilecektir. Teminat mektupları vergi inceleme raporundan sonra çözülecek olup, İade talebinde bulunan mükelleflerin, dilekçelerine tevkifat uygulanan işleme ait faturaların aslına uygunluğunu belirten bir şerhin yer aldığı örneklerini veya bu faturaların dökümünü ihtiva eden bir liste ile yüklenilen vergilerin listesini de eklemeleri gerekmektedir.

b) Hurda Metallerde Tevkifat Uygulaması

İthal edilen hurda metallerin yurt içindeki ilk satış ve teslimleri tevkifat uygulaması kapsamından çıkarılmıştır. Satıcı tarafından düzenlenecek faturada bu hususa ilişkin şerh düşülerek, ithalata ilişkin belgelerin bir fotokopisinin alıcıya verilmesi suretiyle tevkifat yapılmayacaktır.

c) KDV İndirimi

Katma değer vergisinin fatura ve benzeri vesikalarda gösterilmesine gerek görülmeden işlemler (akaryakıt teslimleri vb.) ile vergisi önceki safhada beyan edilen özel matrah şekline tabi işlemlere konu teslim ve hizmetlerde (tekül ürünleri, alkollü içecekler vb.) bu mal ve hizmetleri satın alanlar, tarife, bilet veya fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen bedel üzerinden iç yüzde oranı uygulanmak suretiyle katma değer vergisi hesaplayacak ve bu tutarı yaptıkları vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indireceklerdir.

6-) Kambiyo Senetlerinde Damga Vergisinin Kaldırılması

07.08.2003 tarih ve 25192 no.lu Resmi Gazetede yayımlanan 4962 Sayılı Kanunun 12. maddesi ile 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunda değişiklik yapılmış ve damga vergisine konu olan kağıtların belirtildiği (1) sayılı tablonun "III- Ticari İşlemlerde kullanılan kağıtlar" başlıklı bölümünün 1/a fıkrası tablo metninden çıkarılmıştır. Buna göre "kambiyo senetleri veya kambiyo senetlerine benzeyen senetler" damga vergisinin konusu olmaktan çıkarılmıştır. Bu senetlerin tahsil edilmesi sırasında ödenen binde 7,5 oranındaki damga vergisi 07.08.2003 tarihinden itibaren ödenmeyecektir.

Ancak bu senetlerden Değerli Kağıtlar Kanununa göre, değerli kağıt bedeli alınmaya devam edilmektedir.

7-) Taşıtlarda ÖTV İndiriminin KDV Matrahına Etkisi

07.08.2003 tarih ve 25192 no.lu Resmi Gazetede yayımlanan 4962 Sayılı Kanun ile 4760 Sayılı ÖTV Kanuna Geçici 3. Madde eklenmiş ve "07.08.2003 tarihinden 31.12.2004 tarihine kadar ÖTV Kanuna ekli (II) sayılı listedeki 87.11 (Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler (sepetler hariç)), 88.02 (Diğer hava taşıtları (helikopterler, uçaklar gibi); uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörunge-altı araçları (Yalnız helikopterler ve uçaklar) (Askeri, zirai, yangınla mücadelede kullanılan özel yapıdaki helikopterler ve uçaklar hariç)), 8901.10.10.00.11 (18 Gros tonlatoyu geçmeyen gezinti gemileri (Denizde seyretmeye mahsus olanlar)), 8901.10.90.00.11 (Yolcu ve gezinti gemileri (Denizde seyretmeye mahsus olmayanlar)) ve 89.03 (Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar (Şişirilebilir olanlar ile birim ağırlığı 100 kg.ı geçmeyenler, kürekli kayıklar ve kanolar hariç)) G.T.İ.P. numaralı araçlar hariç) kayıt ve tescile tabi 20 ve daha büyük yaştaki taşıt araçları adına kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler tarafından, bu araçların bir daha kullanılmamak üzere hurdaya çıkartılarak, hurdaya çıkarılan araçla aynı cinsten [(87.03) G.T.İ.P. numaralı araçlardan sadece motor silindir hacmi 1600 cm³ü geçmeyen] bir aracın ilk iktisabında özel tüketim vergisi **3.500.000.000** (2004 yılı için **4.500.000.000**) lira eksik hesaplanacağı belirtilmiştir.

İndirilen ÖTV tutarlarının KDV matrahına dahil edilip edilmeyeceği hususunda Gelirler Genel Müdürlüğüne yayımlanan 1 No.lu KDV Sirkülerine göre "4760 Sayılı ÖTV Kanununa 4962 sayılı Kanunla eklenen Geçici 3'üncü maddeye göre iktisap edilen taşıtlarda özel tüketim vergisi tutarının 2003 yılı için 3.500.000.000 TL, 2004 yılı için 4.500.000.000 TL eksik hesaplanması sebebiyle bu araçların tesliminde katma değer vergisi matrahına dahil edilecek özel tüketim vergisi tutarı olarak, indirim miktarları düşüldükten sonraki tutar dikkate alınacaktır.

Bilgi ve gereği rica olunur.

